

Nro. 43.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Novembernek 27-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

A' Rastadti Congressusrol.

A' 41-ik szám alatt költ Kurirnak első 's következett lapjain elő adódott deputationális Promemoriának még hátra lévő része az *Ehrenbreitsteini* várnak proviantirozását, és a' Rénus innenső részén campirozó Fr. seregek által tétetni szokott terhes requisitiók és Contributiók el töröltetéseknek szükséges vóltat érdeklette. Mind a' két tárgyat az egymással békecséges alkudozásba botsátkozott *Statusok*nak szokásaikon, és a' *Campo-Formiói* békeségnek több czikkelyein fundáltatotnak lenni megmutatta az Imperiális deputatió. A' Prussziai Kir. Követség is igen velős promemoriát küldött e' dologban a' Francia meg hatalmazott ministereknek,

U u

hozzá ragasztván ezen meg jegyzélt, hogy az *Ehrenbreitsteini* erőtségnek el vesztése az északi Német Országra nézve is káros és veszedelmes lehetne jövőendőben, mellynek állandó tsendeflegéért és békeségeért tovább is vigyázni meg nem szünik a' Fels. Prussziai Király.

A' Német Deputatiónak elsőbb, t. i. a' 41-ik szám alatt költ M. Kurirnak első 's több lapjain elő adattatott Jegyzésére következőképen feleltek a' meg hatalmazott Fr. ministerek, November 11-ikének estéjén:

„Azon meg engesztelő indulat, mellyet az alább irtak mindenkor, a' környülállásokhoz illendő állhatatossággal fognak öfzve kötni, arra fog a' jelenvaló szempillantásban szolgálni, hogy azokat a' jegyzéseket, a' mellyekre a' jelenvaló promemoriának több cikkelyei alkalmatóságot szolgáltatathatnának, el mellözze. Akármint gondolkozzanak és szóllyanak a' részre hajlásnak elzközei, mi egyedül a' békéséges alkudozásnak valóságos pontyaira kívánnyuk válaszáadásunkat intézni, a' melly a' tárgyra, és a' közönséges principiumokra nézve, egészen bé vagyon azon 12-ik *Vendemiéri* (3-ik *Octoberi*) feleletben foglaltatva, a' melly az előbbiektől által is meg vagyon erősítve. Ez az a' válasz, a' mellyre a' Német Deputatió maga figyelmetességét függesztheti — ez az, a' mellyben fel találhattya a' békéséget, ambár minden erejeket öfzve kapcsolják is az ellenkezők annak hátráltatására.“

„Hogyha jól meg fontoltatik a' 12-ik *Vendemiéri* (3-ik *Octoberi*) Jegyzés, valósággal, a' leg tökéletesebb probája az annak, a' mellyet a' Német Birodalom eránt való békéséges indulatjáról, és azon intézetekről adhatott volna a' Fr. Kormányzék, a' mellyek a' maga tulajdon hasznával meg egyezhetnek. — Szükségtelen dolog volna itten a' 3. 4. 5. 7. 8. és 10-ik cikkelyeket elő hordani, némelyekre immár önnön maga a' Német Deputatió is vagy egészen, vagy némelly részben reá állott, és azon nehezségek is, a' mellyeket több cikke-

lyekre nézve most említ, hogyha jobban meg fontoltatnak, bizonyosan el fognak hárittatni. — Hát ugyan lehető dolog e' az, hogy p. o. a' 7-ik cikkelyre nézve többet kívánhatnának a' bõlts alkudozók, és ujobban meg-kelletik e' azt magyarázni, hogy a' Franczia emigránsokra nézve hozatott törvények nem fognak a' Német Nemzetre ki terjesztetõdni.,,

A' Rénusig ki terjedett határokról, és Rénusi szigetekrõl szóló cikkely azoknak száma közzül való, a' mellyre már õnnön maga a' Német Deputatió is reá állott. Még is újabb kétséget indítván azt kívánta, hogy a' következendõ igiknek értelmét: *Meg nem fog, ugymond: a' Franczia Kormányshék abban egyezni, hogy maga a' Német Birodalom, vagy annak egyik vagy másik tagja, valamely módon just és örökséget tarthafson a' Rénus közép lineájának bal oldalán, a' mint ez már el vegeztetve vagyon, világosabban határozzák meg a' meghatalmazott Fr. Ministerek.* Epen nem lehetett volna gondolni, hogy egy olly világos és meg határozott tárgy, a' melly az egész cikkelyben meg erõsített, újabb magyarázat nélkül szükõlködjön; lehetetlen a' ki fogásokat valamely esetben vagy ki terjeszteni, vagy annyival inkább kipótolni. — Annakokáért, hogy e' nyomban is elég tétetõdjék az Imperialis Deputatio kívánságának, mostan is akként nyilatkoztották ki magokat az alább irtak, hogy az említett cikkely szerént, közönségesen azok a' szigetek, a' mellyek a' Rénus közép lineájának bal oldalán fekszenek, következéskepen azok, a' mellyek az utolsó *Vindemiérnek 26-ik (Octobernek 17-ik)* napján költ Jegyzésben a' N. Deputatiónak ki mutattattak, azon elõbbi rendelkezésre és observantiákra, a' mellyek a' jelenvaló Conventióval meg nem egyezhetnek, ennekutánna semmi tekintet nem lévén, a' Franczia Respublikához fognak tartozni. — A' Rénus jobb partyán lévõ gátnak, 's több eféle munkáknak jövendõbeli fenn tartatások, és meg újjitatók végett tett Jegyzés

sekre nézve, mostan is azt válaszollják az alább irtak, hogy azon materiáléknak adásokra, a' melyek nélkül Német Ország szükölködni fog, mindenkor kész lészzen a' Fr. Kormányfészék, mindazáltal az azon cikkelyben ki jelentett feltételek mellett, és ha Német Ország is ugyan azont fogja a' Fr. Respublikával mivelni.,,

„A' 2-ik cikkely semmi modificatio és nehézség alá nintsen vettelve. Hogyha több figyelmezteléssel lészzen az eránt a' Német Deputatio, önön maga is által fogja azt látni. — Az *Elsfletteri* vámnak el töröltetését (a' melly a' *Westfáliai* kerületben fekvő *Oldenburgi* herczegségben, a' *Wézer* folyó vizén vagyon, és elztendönként 30 ezer tal-lét szokott bé vinni az Orosz nagy herczeg kasszájába) éppen azért sürgették az alább irtak, mtvel jól tudták annak eredetét, és julsának mivóltát. — Eleitől fogva szokásban vólt, a' valamelly trakta által meg állitatot dolgokat, az azután következett trakták által vagy modificálni, vagy el törteni, és mivel a' dolognak valóságára nézve most is ugyan azok az egyező felek, miért kellene azt kétségben hozni, hogy nékiek hatalmokban ne vólna közönséges egyetértéssel való uj intezeteket tenni. — A' szóban lévő tárgynak meg engedésére jalsa vólt Német Orzágnak; tehát mostan is jalsa vagyon a' jelenvaló kívánságnak bé tellyesítésére. Hogyha hatalmában nem vólna is a' fent említett vám el töröltetéséről sententziát hozni; de még is mindenkor hatalmában vólna az abban való formális meg egyezést a' törvényel meg egyezőnek lenni itilni. És reménylik is azt az alább irtak, hogy a' két Hatalmaságok közt leendő békeiség és költsönös haszon vissza szerzésének szempillantásában meg nem fogja Német Ország a' Fr. kereskedésnek azon privilegiumot tagadni, a' mellyet más több Statusoknak is engedett.“

„Ez a' 2-ik Cikkely, egy más kívánságot is foglal magában, hogy, tudniillik, *Hamburg*, *Bréma*, és *Frankfurt Imperialis* izabad városok, a' követke-

zendő békecséges traktába bé iktatandó egy Clausula által, minden előbbi jussaikban, és Constitutionalis szabadságokban ismét meg erősítésének, és védelmezésének. Természetes és a' Német Birodalomnak is tetthető dolog lehet az, hogy a' Fr. Respublika illy nemes alkalmatosságot mutat, azon vele industriális egyességben lévő nevezetes városok eránt való barátságának ki nyilatkoztatására. Le nem fog a' Fr. Respublika ezen gyönyörűségéről mondani, és a' Német Deputatio is nem halóghattya azt költsönös tisztelet nélkül.,,

„A' 6-ik Cikkely az adósságot illeti. Mint-hogy az az eránt tétetett intézet, tsak a' Közönségek adósságaik dolgában hagy még valamelly kécséget: tehát azoknak meg czáfoltatásokra, a' kik ots-mány szinekkal kívánnják a' Fr. Kormányzékot le festeni, és azt sugallyák másoknak füleikbe, hogy ez, az egész adósság terhét a' Német Birodalom vállaira akarja rakni, rövideden ákkent nyilatkoztatták ki magokat, e' tárgyra nézve, az alább irtak, hogy a' közönségeknek köz javok elő mozditására és szükségekre tsinált, és Statusbeli adósságaik a' Franczia Nemzetnek által adatott tartományokon fognak maradni; ellenben azon adósságok, a' mellyeket azoknak előbbi uraik, magok halznokra, és a' jelenvaló háború folytatására tsináltak, a' compensatióban adatandó tartományokra fognak által tétetődni. Minden jó gondolkozású emberek meg esmérik azt, hogy a' hadakozás által Franczia Nemzetnek, okoztatott költség terhének szükségesképen az egész Német Birodalomra kell háritodnia, nem pedig annak olly részeire, a' mellyek annak részei lenni meg szüntek, és épen azért nem kívánnják az ellenkezők a' békecségnék tökölletességre való menetelét. — Azt is meg kell továbbba tartani, hogy a' midon a' Fejedelmeknek, és a' tartományoknak a' jelenvaló háború folytatására tett adósságaikat magára válaltavólna a' Német Deputatio, akkor, és az által azoktól mentnek lenni esmérté a' Fr. Respublikát. Ténat miként tár-

nálhatna most szabad tettése szerént való külömb-
séget azon adótságok közt, a' mellyeknek ugyan
azon okjok és végek is vólt? Ketség kívül nem fog-
ja azt tagadni, hogy Német Ország, mind annak-
előtte, mind az ellenségeskedés ideje alatt, egy,
vagy másféle képen, a' Közönségektől és Hivata-
loktól ne vette volna hadi költségének valamelly
részét; a' mellyből a' következik, hogy méltán
kivánhatná (és abban a' Fr. Kormányzék is örö-
mest engedne,) hogy a' Közönségeknek azon adós-
ágaik, a' mellyeket azok azon helységeknek Fr.
truppok által lett el foglaltatásoktól fogva tsinál-
tak, a' Rénus bal partyán lévő Német Tartomá-
nyokon hagyattattassanak. — A' mint láthatni, min-
denkor hajlandó vólt a' F. Respublika egyezésre való
utat nyitni; de soha sem fogja magát annyira vi-
tetni engedni, hogy maga javát egészlen el felej-
tse, 's tekéntetét meg alatonitassa.,,

„Ezen magyarázatok után reménylik az alább
irtak, hogy a' már régtől fogva tartó pernek ve-
ge fog lenni, és rövid idő múlva a' secularisatió-
nak bé-vétetődött alkotmányához, a' melly egy
fő része a' békecséges alkudozásoknak, lehet kez-
deni, mellynek tökéletességre való vitele reájok
vagyon bizattatva. Nem kétlik, hogy a' békecsé-
gek titkos és világos ellenségei, és a' közönsé-
ges ellenségek a' Német Deputatió Politicájának
félre való tsavarithatásával ne hizelkedtenek vól-
na magoknak. De egyfzersmind arról is meg vagy-
nak győzöttetve, hogy tulajdon maga által látásai,
és a' maga valóságos hasznának 's jól értett ta-
pafztalásának tudományai által minden eleibe vet-
tetett keleptzeket el fog kerülni tudni; hogy a' há-
borúnak minden szomorú következéseit, mellyek-
be ötet mások ártalmas tanátsaik által belé kever-
ni igyekeznek, valójában meg fogja fontolni, egy
olly háborúnak következéseit, a' mellyben a' Fr.
Respublika hihetőképen többet fogna nyerni, mint
már eddig nyert, Német Orzágnak pedig nemtsak
semmi reménysége nem lehetne eddig szenvedett

kárának vissza terithetéséhez, sőt akár merre fordulna a' koczka, minden tekintekben ollyatén következéseket várhatna magára, a' mellyek azoktól, a' mellyekkel a' békeiség, és a' Fr. Respublikának baratsága ötet mostan kinállyák, igen különböző vvlna., *Költ Rastadtban Brümernek 21-ik (Nóvember 11-ik) napján, a' Franczia Respublikának 7-ik esztendejében.*

A' Német Deputatiónak fellyebb le irt 2-ik Jegyzésének 1 ső czikkelyére tudniillik, az *Ehrenbreitsteini* erőtségnek proviántiroztatására és a' Prussziai kir. követségnek az eránt való szorgalmaztatására ismét azt válaszoltak a' Fr. meghatalmazott ministerek, hogy ők abba, mint katonatárgyba belé nem ereszkedhetnek, hanem el nem mulattyák azt a' Fr. Kormányzék eleibe terjesztetni. Az utolsóbb czikkelyére pedig, ugymint, a' Fr. seregek által még most is tétetni szokott requisitióknak és contributióknak meg szüntetésekre, a' már sokszor adott feleletjekkel állottak elő, tudniillik, hogy mihelyt a' békeiségnek *præliminaris* czikkelyeit meg állittya, 's keze alá irásával meg erősíti a' Német Deputatio, leg ottan minden Rénus jobb partyán lévő Fr. hadi seregek vissza fognak menni, 's avval együtt az említett terheltetések is meg fognak szünni.

A' *Nov. 13-ikán* tartott 77-ik ülésében azt végzette a' Német Deputatio, hogy a' Fr. ministereknek ezen két válaszok küldettsék meg a' *Regenspurgi Imperialis Diétának*, maga pedig 17-ik *Nov.* gyűllésére halasztotta azoknak szoros meg fontosságokat.

Német Ország.

A' *Berlinben* meg hólt Török követ *Aziz-Ali-Effendi*, a' mennyire a' környülállások engedhették, a' Muzulmanok szokások szerént, 's azon helyen temettetett el, *Október 30-ik* napján, a' mellyet ő,

még életében, a' *Hálai* kapu előtt magának pénze meg vett. — A' temető helyre lett vitettetésekor, szüntelen füstöltek koporsója mellett két inasai, a' fia és a' talmátsa pedig kotsin kisírték. Hólt testének sirba lett le botsatásakor, a' fia olvasta el a' *Kórából* azon imadtságokat, a' mellyeket az *Imámok* az az, Mahometánus papok illyetén alkalmazósággal szoktak mondani. — A' teste fővel napkelet, vagy inkább *Mekka* várasa felé helyheztetett le, a' hol, tudniillik *Mahomet* Prófétának hamvai nyugosznak. A' várasba lett vissza térésekor sok pénzt hányt ki a' fia a' néző sokaság köze, e' részben is kívánván ő a' *Kórának* azon parantsolatját tellyesíteni, melly a' hóltak el temettetésekkor való alamisnálkodásról hozattatott.

Minthogy a' Prussziai Birodalomban is naponként mind jobban jobban öregbedik az eleségnek és egyéb dolgoknak az árrok: ahozképest méltóztatott a' Fels. Király a' katonaságnak a' zsoldját, (melly eddig öt nap 8. jó garasból, v. 30 krajczárból és kenyérből állott) 2 jó garassal meg szaporítani, melly által minthogy a' Status költségei is meg szaporodnak, illyetén foglalatú Kabinétsbeli irást küldött Gróf *Hoym* Statusministernek: „A' rendkívül való adónak meg szaporítása, *ugymond* leg ilendőbb lészzen a' Prussziai Finánciának kormányához. Azért a' Commisziónak is arra kelletik a' maga figyelmetességét függeszteni, de ugyan tsak a' rendes adó is jó segítő eszköz lehet e' tárgynak eszközlésére 's a. t.

Francia Respublika.

Hogy az ezen Köz Társaság külömbkülömbféle részeiben vagy már egészlen ki ütött, vagy még tsak titkon gerjedező nyughatatlanságokat meg ólt-hassa, 's el kerülhesse a' Fr. Kormányzék, egész erejével abban foglalatoskodik. A' Belgiomi osztályokban támadott insurrectionak le tsillapítása mind a' két részről sok vér ontással vólt öszve köt-

tetelve, és hogy hasonló zenebona ne támadjon a' Fr. Respublikának által engedtetett Német Tartományokban is, még most ki vette azokat a' katonai Conscriptió alól. — Az 500-ak Tanatsának leg főbb foglalatofsága most abban áll, hogy a' tsendesség meg háborítói, és azon számkivetésbe küldettek eránt, a' kik azon büntetes alól magokat ki vonták, szorosbüntető törvényeket hozhasson, a' melly tárgy nem keves vetélkedésre való alkalmatofságot szolgáltat a' gyűllésekben.

A' *Párisi* ispotályok, árvák háza, 's több efélék számokra rendeltetett kapu adók, első nap 9000, 2-dik nap 13000, 3-ik nap 14000 livert vittek bé, de mind ez nem elég, mivel az azon végekre szükséges 9 milliónak ki szerzésére, minden nap 25000 livernek kellene bé menni.

A' 10-ik Nov. *Brüsszeli* és *Lüttichi* tudositások szérent, még ekkorig sem szüntenek meg az A. Belgiomi Osztályokban ki ütött nyughatatlanságok, sőt inkább naponként mind jobban jobban nevednek. Az insurgensek és republikánusok tsak nem minden nap tsatáznak egymással, még pedig olly mérgesen, hogy valamint az egyik, úgy a' másik részről is sokan el vesztették már eleteket.

Egy más *Brüsszeli* tudositásból azt olvassuk, hogy azon 14 vesbeli tsatak közt, a' mellyek a' *Scaldis* folyó-viz és *Brüsszeli* viz tsatorna mellett estenek, leg véresebb vólt a' *St. Amandi*, mellyben golyóbis záporral, kövekkel, és forró vizzel 's olajjal fogadták az insurgensek a' republikánusokat. — Hasonló mérges tsata vólt, a' *Brüsszeli* viz tsatorna mellett fekvő, *Bornheim* nevezetű helység mellett történt. Ebbenn minden ház vár gyanánt vólt az insurgenseknek, a' mellyeket ostromláni 's erőszakkal kellett a' republikánusoknak meg venni, a' melly miatt tsak nem egéizlen porrá és hamuvá változott a' nevezett helység.

ndiába küldötte a' Fels. Spanyol király. — Az *Afuriai* herczegnek a' *Saxóniai* Val. Fejedelem egyetlen egy leánya fog feleségül el jegyeztetni, melly dolognak eszközöltetése végett, *Urquijo* úr fog a' Madritti udvar részéről *Drézdába* küldettetni. — A' *Nápolyban* le telepedett Fr. kereskedőknek el kell onnan távoznok. — *Bataviában* sok új batteriákat építettek a' Belgák, holott 1500 Europaiakból, es 8000 *Malajokból*, az az, olly nemzetbeliekből, a' kik rész szerént Mahometánusok, rész szerént pogányok, all hadi erejek. — Azon hadi Commissió, melly a' Batava Respublika flottáján, múlt esztendőben, *October 11-ikén* történt szerentsétlen ütközet okainak szoros meg vizsgálására ki neveztetett, de *Winter* Admirált ártatlannak *Bloys de Treslong* Contre-Admirálist pedig bünösnek, es azon szerentsétlenség okának lenni találta, a' ki, tudniillik, a' *de Winter* jeladásainak sem nem engedelmeskedett, sem a' kormányára bizatott hajó sereggel ötet nem segitette, melly hiveségtelenségét ért nemtsak minden hadi rangjától örökre megfosztatott, hanem ennekfelette a' processusra tetköltségeknak, 10,000 forintoknak meg fizetésekre is itiltetett. — A' *Nápolyi* Fels. Király egy gyémánt kövekkel fel ékesittetett medalliat ajándékozott *Nelson* Admirálisnak, a' mellynek egyik oldalára a' Máltai vitézi Rendnek keresztje, a' másikkra egy hólt ember koponyája es ezen irás: *Vagy Málta, vagy halál, vagynak mettzetve.* — — — Az *Orániai* örökös herczeg, néhai *II. Fridrik Wilhelm* Király veje, 450,000 tallér árrú jószágot vett déli Prussziában *Jablonowsky* Lengyel herczegtől. — — — A' *Nápolyban* lévő Francia követ polgár *Lacombe-Saint-Michel*, félvén a' Francziák ellen szörnyen fel gerjedett *Lazzaroniktól*, a' kvártélyából sem mérészel ki menni. — Francia Országának felső *Ligerisi* osztalyában egy paraszt asszony, három apró gyermekeit, midön alutak volna, azért, hogy fel nevedvén el ne kárhozzanak, egymás után a' kútba vetette. — Azok

a' Fr. ifják, a' kik a' katona életet el akarván kerülni, honnyaikból ki költöztek, az emigransok laistromába irattattak bé. — A' tudva lévő *Wendei* osztályban ujobban mozognak a' Rojalisták.

Magyar Ország.

Beregh Vármegyéből Nov. 10-ik napján. Nálunk a' múlt tavasz olly száraz vólt, hogy tsak nem kétségbe estek miatta a' földmivesek. Május első napján kezdett az első esni, melly 15 napig tsak emégy amúgy tartott, hanem azután úgy megindult, 's éjjel nappal szakadt, hogy a' mi kevés szénát egyfzer másszor tsináltunk is lopva, az is ki renden, ki boglyába öszve rodhadt, 's megfeketedett. — A' kik késő kaszáltak, azok legnyeresebbek vóltak, mert *Majus* utólsó felén kívül, egész *Junius* és *Julius* szertelen essözéssel múlt el. — Épen Jakab napjával együtt derültek fel reánk a' valóságos kanikulai meleg napok, 's ez a' levegőnek hivesből, és hosszas effősből, rekkenő 's tartós melegre való által változása okozhatta, hogy marháinknak, a' sok esőben és sárban le ázott körmeik, a' következett forró melegségekben majd mind le száradtak. De mivel a' nyomoruság ritkán szokott magánolsan jární, a' láb fájáson kívül, a' szájfájással is vesződtek szegény marháink, nem kevés ideig, mint ezt annak idejében; mas tartományairól is olvastuk édes Hazánknak, az újságokban. — Jakab napjától Sámuel napjáig, az az, 25-dik *Juliustól* fogva 26-ik *Augustusig* szakadatlanúl tartott nállunk az igaz meleg nyár; ekkor pedig nemtsak bé borúlt, 's egy hétig sűrű öfzi első esett, hanem a' szomszédságunkban fekvő, és hozzánk egészen meg is láttzó Karpatusi hegyeknek némelly részek vastag hóval bé is boritatott. — *Septembernek* az eleje változó, a' vége pedig, és az egész *October* is, ki vévén két rendbeli nagy esözélt, 's vagy négy deret, szép öfzi napokkal folyt el; de az egy *Lukáts* napját, reggeltől estéig,

hol a' havas, hol a' havatlan első, hol az első-
len nagy hó, szörnyű fergeteggel együtt, meg szü-
nés nélkül vesztegette. Most ismét felettébb el es-
sösödött, és komorodott az időnk.

Nállunk a' szüret sok gazdát meg tsalt, mert
a' meg vett hordók nem lévén elegendesek, őket
a' töveken és kádakon várakozó szőlő falukról fa-
lukra futkoltatta, és a' bodnárokat olly szorgos
munkába hozta, hogy a' még ma zöld tölgyfából,
már harmad nap mulva hordót kellett állita-
niok.

A' Normális Oskola épületnek való hely ki-
vagyon már mérve *Munkátson*, a' város leg szebb
részében, mellynek fel építésére minden meg ki-
vántató materialét méltoztatott a' Grófunk ingyen
resolválni.

Hogy a' Reformatusok új temploma mellett
épült kö-torony, a' fel építettés után, harmad nap
mulva mingyárt le-rogyott légyen *Munkátson*, ez-
zel az ujsággal nem örömeit szolgáltunk volna a'
Magy. Kurirnak. Az a' vizafiztalásunk azomba
meg van, a' Tek. Vármegye vegezéséből, hogy a'
kö mivesek, a' magok költségeken tartoznak azt
fel építeni, hogy más büntetéseket ne emli-
tsem.

A' *Munkács* alatt nagy sebességgel folyó *La-
torcza* vize kitsapásainak tartóztatására, egész for-
töltéseket tsináltatott a' napokban a' Felsőség, a'
mellyel épen annyit teszen a' város bátorságára, mint
annak szépítésére az utzáknak kövekkel való ki-
rakatása által, a' melly hasonlóképen munkába
vagyon.

A' mai vásárban valamelly szegény ember mind
szekerét mind lovait el adogatván, 's egészen pa-
piros pénzel fizetődven ki, midon a' kortsmában
iszogatna, és már fizetni akarván katulyáját meg-
nyitotta volna, annak szorosatskán járó fedele a'
húzás által fel rántodván, a' bankó czédulák be-
löle mind ki omlottak, 's az előtte égett tűzbe es-

vén, mellyet, más borozókkal együtt körül állottak vólt, mind szekere mind lovai véletlen megégtek, 's a' borért is adós maradt.

* * *

Komárom Vármegyéből Nov. 19-ikén. Pápa Ő Szentségének Rómából Sienába lett által menetele után, bátorzkodott a' Keszegfalvi Plebanus Tiszt. *Taixlperger Mátyás* Ur egy szép, és vizualtalásokkal tellyes levelet küldeni Ő Szentségének, mellyre illyetén kegyelmes választ adott a' nevezett Pápi Fejedelem: *A' mi kedves fiunknak Taixlperger Mátyásnak köszönetet, és apostoli áldást kívánunk!* — Igen kedves vólt nekünk a' te leveled, a' mellyben t. i. erántunk való szives indulatodat és tiszteletedet ki nyilatkoztattad. A te vizualtalásod leg inkább azért vólt ideje korán való, mivel a' mi igen nagy szivhéli fájdalkmainknak meg enyhítésekre azon szerekkel éltél, a' mellyek leg alkalmatosabbak azoknak meg gyógyításokra. Annyit költöztél te a' sz. könyvekből, hogy azok hathatófak lehetnek a' mi sebünk fájdalmainak meg enyhítésekre, az emberi erőtlenségnek meg erősítésére, és a' szivnek reménylégre való fel emeltetésére. Tehát előben is a' te erántunk való különös jó indulatodat dicsírjük; annakutánna köszönnük tenéked, hogy te olly fájdalmasan érzed a' mi szerentsétlenségünket, és olly buzgóan kívánod a' mi szenvedéseinknek sulyos terhét a' te levelednek bölts igeji által meg könnyebbíteni. Es ambar igen nagy és terhes legyen is a' mi szomorúságunk; mi mindazáltal örömeft el fogjuk azt viselni, tsak hogy a' mi nyomorúságunk, és szenvedéseink által vissza leheszen az Anyaszentegyház békességét szerezni. Bizonyára bátor mind igen fájdalmas, a' mit szenvedünk, a' mennyiben mi az A. Sz. E. Háznak székiből ki üzettettünk, a' Sz. Péter örökségétől megfosztattattunk, és a' Pápai méltoságra való minden

tekintet nélkül, a' mi kedves atyánkfiaitól és fiaink-
 tól távolvaló, számkivetésbe jönni kényszerítettünk:
 még is mindazáltal leg kevesbé sem illetődnénk
 még ezen gonoszok által, ha azok az A. Sz. E. Ház
 vezedelmevel öfzve köttetve nem vólnának. —
 Annakokáért szüntelen kérni kell az Istent, hogy
 háritsa el azokat az A. Sz. E. Háztól, és ne en-
 gedje maga kedves mátkáját, ezen vezedelmes
 Izerentsétlenség által tovább nyomattatni. Hogy-
 ha te ezt fogod mivelni, és azon fogsz igyekezni,
 hogy azok is, a' kiknek bölcsőségek a' te gondvi-
 selésedre vagyon bizattatva, azt mivellyék; kétel-
 kedni nem lehet, hogy a' Jó Isten rajtunk ne kö-
 nyörüllyön, és a' Kereszténység javára végbe né
 vigye mind azokat, a' mellyeket a' te erantunk és
 A. Sz. E. Ház eránt való jó indulatodtól várni
 lehet, és hogy mind te, mind a' te nyájad buzgó-
 an, és tellyes bizodalommal véghez vihessétek ezt,
 teneked, és a' te népednek apostoli áldást, mint a'
 mi hozzátok való Izeretetünknek és háladatossá-
 gunknak zálogat adunk. *Költ Sienában Aprilis
 28-ikán, 1798-ban VI. Pius Pápa.*

Hiradás.

Melly által a' *Labatlányi* földes Uraság részéről,
 kinek kinek tudtára adatik, hogy a' *Piszkei* Vendég
 fogadó, Tek. N. *Komárom* Vármegyében, a' Bécsből
 Budára vezető Posta úton, a' *Nefzméli* és *Nyerges-
 Ujfalusi* posta Statiók között, a' jövő 1799-ik esz-
 tendőnek 24-ik Aprilis napjától fogva, hat egymás
 után következő esztendőkre, ugyan azon eszten-
 dőnek 5-ik Januariusi napján, kótyavetye által, a'
 többet igirendőnek, árendába fog botsáttatni. —
 Vagynak ezen most egészlen meg ujitott, és Duna
 rév mellett fekvő épületben, a' Vendég-fogadónak
 szükséges egyéb alkalmatosságain felül, hat külö-
 nös Vendég szobák, elegendő Izin, és istállók —
 A' kiknek tehát azt árendában ki venni kedvek

vólna, az említett napon, reggeli 10. órára, ezen Hiradás által *Piszkére* meg hivattatnak. Egyéb ezen Vendég fogadó árendálásáról való környülállásokat meg lehet tudni *Esztergomban*, Titt. Póka-Teleki *Kondé József Benedek* Urtól, a' ki a' többi birtoskos Urak részéről is, a' ki árendálásra meg hatalmazva lévén, szivesen fog azokkal, kik ez eránt ötöt meg kereséndik, azonban is a' ki-árendáltatásnak egyéb czikkelyeiről értekezni. — *Költ Karván* October 25-ik napján, 1798-ik esztendőben.

Elő Tudósítás.

A' Magyar szó-tárak közül, még mind eddig leg-tökéltebbnek találtatott az az egy, melly e' tzim alatt: *Dictionarium Latino-Hungaricum, et Hungarico-Latino-Germanicum 's. a'. t. Auctore Francisco Páriz-Pápai, locupletatum per Petrum Bod.* Szebenben 1782 ben közre-botsáttatott; 's olly kedvesen vétetett a' Magyar haza-fiaktól, hogy annak ki-adója el-tökéllette magában, azt újra ismét sajtó alá tenni. E' második nyomtatás nem-tsak külső-képpen a' papirosra, nyomtatásnak tsinoságára; és árának türhetőségére nézve nem lézzen az elsőnél alább való, sőt a' ki-adó meg-akarván a' tudósoknak kívánságát előzni, hogy azt belső érdemére nézve betesebbé, 's hasznosabbá tehesse, annak Magyar Deák 's Német részét, még egy Német részfel meg-szaporítani igyekezik. Az itten tsak rövideden érdeklött környül-állásokról rövid idő alatt bővebb tudósítás fog-következni; eléglegyen most rövideden jelenteni, hogy hihetőképpen az egész munka fél esztendő folyta alatt világosságra fog-jönni, annyival-is inkább, mivel ama a' tudományoknak, 's haza nyelvnek elő-mozdításában fáradhatatlan Pozsonyi, et Pesti Könyv-nyomtató *Füskúti Landerer Mihály* annak egy részét fogja ki-nyomtatni. Szeben 3-dik November 1798.

Hochmeister Márton

Kormányozó szék Könyv-nyomtatója.